یادداشت

شعبان مصطفایی، دکترای اقتصاد

فوتبال هسته‌ای نه تمام شده و نه بازی جوانمردانه است!

اینکه چگونه تجارت موجب نفع دو طرف می‌شود، مثالی ساده می‌زنیم. فرض کنید تولید کننده کالای X در کشور الف با قیمت هزار تومان کالای خود را در داخل کشور به فروش می‌رساند ولی قیمت همین کالا در کشور ب، ۳ هزار تومان است. با برقراری تجارت بین این دو کشور، تولیدکننده کشور الف، کالای X را به قیمت ۲ هزار تومان به کشور ب می‌فروشد و در اثر این معامله هر دو کشور منتفع می‌شوند زیرا تولیدکننده کشور الف کالایش را بیش از قیمت داخلی فروخته و کشور ب کمتر از قیمت داخلی، کالای X را خریده است، بنابراین می‌توانیم به تجارت به دیده بازی برد- برد در عرصه اقتصاد بین‌الملل نگاه کنیم.

در عرصه سیاسی نیز انتظار بر این است وقتی دو کشوری وارد مذاکرات بده و بستان می‌شوند هر دو طرف نفع ببرند ولی این دو عرصه -اقتصادی و سیاسی- تفاوت‌هایی باهم دارند. اولین تفاوت از لحاظ هزینه‌ای است، در عرصه اقتصادی ما با هزینه‌های حمل و نقل، بیمه و تعرفه‌ای روبه‌رو هستیم که کمتر از منافع تجاری هستند، بنابراین خالص منافع تجاری-منافع تجاری منهای هزینه‌های تجاری- همیشه مثبت است و این دلیل برقراری تجارت و امری معقول می‌باشد ولی در عرصه سیاسی، نخست سنجش منافع و هزینه‌ها سخت و مشکل است و دوم اینکه هزینه‌ها می‌تواند در حد منافع یا بیش از آن باشد، بنابراین انتظار وجود منفعت در عرصه سیاسی برای مقابله با هزینه‌ها، امری بدیهی و ضروری است، پس وقتی در جریان مذاکرات سیاسی حرف از بازی برد- برد می‌شود، در واقع سخن از بدیهیات می‌شود. حال اگر برای کشوری هزینه‌های مذاکره بیش از منافع آن باشد یا منفعتی از مذاکرات کسب نکند و دست به توافق بزند به این دست دادن سیاسی توافق بد می‌گویند و اینکه گفته می‌شود توافق نکردن بهتر از توافق بد است حرفی کاملاً عاقلانه می‌باشد، چون در توافق بد هزینه‌های تحمیلی بیش از منافع آن می‌باشد یا منفعتی حاصل نمی‌شود.

دومین تفاوت این دو عرصه مربوط به تضمین‌های اجرایی توافقات است. در عرصه اقتصادی وارد کنندگان و صادرکنندگان از اعتبار اسنادی (LC) جهت تضمین در معاملات استفاده می‌کنند به اعتبار اسنادی که خریدار برای واردات به کشور خود گشایش می‌کند، اعتبار اسنادی وارداتی می‌گویند و این اعتبار اسنادی از لحاظ فروشنده کالا که در کشور دیگر قرار دارد اعتبار اسنادی صادراتی است ولی در عرصه سیاسی تضمین‌های اجرایی از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار است و نقض‌های بسیاری در این عرصه از طرف قدرت‌های زورگو صورت گرفته است. بنابراین در توافق سیاسی مبادلات باید پاپای باشد به این معنی که با یک دست عمل به تعهدات کنیم و با دستی دیگر تعهدات طرف مقابل را وصول کنیم.

با این جمله که چرخش سانتریفیوژها زمانی ارزشمند است که چرخ اقتصاد هم بچرخد، وارد مذاکرات هسته‌ای شدیم و انتظار بر این بود منافع آن در عرصه اقتصادی نمود پیدا کند، بنابراین می‌توان گفت سنجش میزان موفقیت ما در این مذاکرات عرصه اقتصادی است که با برداشته شدن تحریم‌های ظالمانه در بخش‌های نفت، تجارت، بانکی، مالی و بیمه‌ای از منافع ناشی از تجارت بیشتر بهره‌مند شویم و شاهد ورود سرمایه‌های خارجی به کشور باشیم.

اکنون که توافقات هسته‌ای به مرحله اجرا رسیده، توجهات، نظارت‌ها و دقت‌ها باید بیش از پیش باشد و غفلت از دشمن در این مرحله حساس، تمام منافع مذاکراتی ما را از بین خواهد برد. اینکه طرف اصلی ما در مذاکرات شیطان بزرگ است، این خود هشدار بزرگی است که در اخذ تضمین‌های اجرایی به شدت مواظب و سختگیر باشیم. برای روشن شدن بیشتر موضوع لازم است مروری گذرا داشته باشیم بر نقض‌هایی که از سوی امریکا صورت گرفته است. نقض پیمان کیوتو، نقض پیمان استارت، نقض پیمان الجزایر و نقض تعهداتی که با کشورهای ژاپن، عراق، لیبی و افغانستان داشته، نمونه‌هایی هستند که به ما می‌گویند امریکا با کشورهایی که با آنان خصومت نداشته یا شریک خود می‌دانسته، بدعهدی کرده است، پس هشدار درباره بدعهدی امریکا در مذاکرات هسته‌ای که به فرموده رهبری، در برابر ایران رویکردی جز خصومت و اخلال در پیش نگرفته، بسیار جدی است و اخذ اسناد تعهدی محکم از طرف‌های مقابل و اجرای گام به گام و تدریجی امر معقولی است.

با دقت بر اقدامات بعد از آغاز اجرایی شدن برجام شاهد دو موضوع مهم هستیم؛ اینکه امریکا قصدی برای عمل به تعهداتش ندارد و این نقض عهد را می‌خواهد به طور غیرمستقیم اجرا کند. موضوع دوم حساسیت و تأکید مجدد رهبری در الزامات اجرای برجام است. برای نمونه به دو مورد اشاره می‌کنیم. ایجاد محدودیت استفاده از برنامه لغو روادید برای خارجی‌هایی که به کشورهایی خاص(ایران، عراق، سوریه و سودان) سفر کرده‌اند، از سوی امریکا، انگیزه‌های ورود سرمایه به داخل کشورمان و تجارت با ما را کاهش خواهد داد که دقیقاً در راستای ایجاد مانع برای تجارت با ایران با روش‌هایی به جز تحریم و خنجر از پشت امریکایی‌هاست یا تصویب تحریم‌های موشکی در کمتر از یک روز از توافق برای اجرایی کردن برجام نشانه‌ای بر تأکید احتیاط در ارتباط با غرب است، چون با این اقدامات این شبهه برای طرف مقابل پیش می‌آید که جز رفع تحریم‌های اقتصادی برنامه و راهی برای حل مشکلات اقتصادی نداریم. از طرفی دیگر با دیدن علاقه وافر ما برای رفع تحریم‌ها، در وی حرص و ولعی ایجاد می‌شود که برنامه موشکی را نیز بهانه‌ای برای بدعهدی قرار دهد، پس به فرموده رهبر عزیز در صورت فقدان مراقبت دقیق و لحظه به لحظه، می‌تواند به خسارت‌های بزرگی برای حال و آینده کشور منتهی شود.

با این اوصاف باید دقت کنیم اولاً این فوتبال هسته‌ای که شروع شده فیرپلی نیست، بنابراین نمی‌توان از روی اعتماد به امریکا گلی به ثمر رساند یا کوچک‌ترین موفقیتی کسب کرد، ثانیاً از طرفی چون داور از آنهاست و به نفع منافع آنان سوت (حرف) می‌زند، بنابراین وقتی می‌بینیم سیاست بازان ایشان در آفساید به قصد گل زدن حرکت می‌کنند، نباید به امید سوت داور بایستیم و مهم‌تر اینکه هنوز بازی تمام نشده است، در نتیجه نباید زمین بازی را ترک کنیم و بر طبل شادمانه بکوبیم. از سویی دیگر، ما مطمئنیم بازی مساوی(برد- برد) تمام نخواهد شد، چون در این صورت ماهیت یکسانی با استکبار خواهیم داشت و جنگ بین کفر و ایمان همیشگی است تا وعده نصرت الهی در برابر نصرت دین او که تخلف‌ناپذیر است، تحقق یابد.

خبر

هتل‌های فرودگاهی فرودگاه امام(ره) گواهینامه سبز دریافت کردند

در همایش مراسم جهانی انرژی در تهران گواهینامه هتل سبز با درجه‌بندی سطح طلایی توسط انجمن مدیریت سبز اروپا به هتل‌های ایبیس و نووتل فرودگاه امام خمینی(ره) اهدا شد.

به گزارش روابط‌عمومی گروه مالی گردشگری، هتل‌های نووتل و ایبیس فرودگاه امام(ره) اولین و در حال حاضر تنها هتل‌های کشور هستند که با تأمین الزامات مورد نیاز و پس از موفقیت در مراحل مختلف ممیزی موفق به دریافت گواهینامه هتل سبز در کشور می‌شوند.

هتل‌های بین‌المللی فرودگاهی فرودگاه امام خمینی(ره) توسط گروه مالی گردشگری و با حمایت بانک گردشگری ساخته و در اسفند سال گذشته افتتاح شد.

گفتنی است پیش از این هتل‌های فرودگاهی فرودگاه امام(ره)، برترین طراحی هتل را در سال ۲۰۱۵ در جهان به خود اختصاص داد.

مدارا با کرسنتی‌ها، کشور را به کجا می‌برد؟

اکران کرسنت‌های زنجیره‌ای

گزارش یک

وحید حاجی‌پور

بی‌تفاوتی دستگاه قضا به پرونده کرسنت و اجرای حکم محکومان این پرونده، حالا قرار است قراردادهایی در نفت منعقد شوند که به دلیل عدم شفافیت و برخورد نکردن دستگاه قضا با متخلفان کرسنت، شهامت خاصی را به متخلفان داده است تا بار دیگر منافع کشور را به خطر بیندازند.

کارشناسان و نمایندگان مجلس از تکرار فاجعه کرسنت نگرانند که هم اجرایش چوب حراج بر منابع ملی بود و هم عدم اجرایش خسارت‌بار برای کشور به‌ویژه آنکه قرار است نسل جدید قراردادهای نفتی روی میز بیاید.

دولت می‌گوید جای نگرانی نیست و قراردادهای جدید ملبس به جامه برد- برد است و منافع ملی کشور را در بلندمدت تضمین می‌کند. می‌گویند برخلاف قراردادهای بیع متقابل که یک قرارداد برد - باخت بود و فقط ما سود کردیم و طرف خارجی ضرر، اتفاقات خوبی در پیش است. مجموع این نظرات در مغز چند نفر کلید خورده است و خروجی آن در معرض نمایش گذاشته نمی‌شود. به بهانه محرمانه بودن قراردادهای نفتی، شفافیت فدای «دانایی کل» عده‌ای شده است و بر این باورند برای برون‌رفت از این وضعیت بهتر است به آنها اعتماد شود، فارغ از آنکه این اعتماد پیشتر به آنها شد و در نهایت ناکام ماند. ۱۸ سال پیش زمانی که زنگنه به وزارت نفت آمد، قرار شد نسل جدید قراردادهای بای بک تدوین و به سرعت با خارجی‌ها قرارداد امضا شود. هرچند مسئولان آن روزها که از قضا امروز هم همان وظیفه را برعهده دارند، معتقدند قراردادهای مذکور خدمت بزرگی به کشور کرد، اما آمارها نشان از توفیق ۵۰ درصدی بای‌بک می‌دهد و در این میان، منافع ملی از بین رفت هرچند چاره‌ای نبود.

قراردادها که منعقد شد بسیاری از کارشناسان نسبت به دور بودن آن از واقعیات مخزنی ایران هشدار دادند و حتی به رئیس‌جمهور نامه نوشتند، اما رئیس‌جمهور وقت مانند رئیس‌جمهور امروز، تمام‌قد پشت زنگنه ایستاد و بی‌اعتنا به هشدارها، تنها و تنها به زنگنه اعتماد کرد که ماحصلش شد آنچه به کشور ضربه زد. اگر در آن سال‌ها به کارشناسان داخلی کمی اعتماد می‌شد و آنها را محرم می‌دانستند بدون تردید خروجی بای‌بک بسیار فراتر از چیزی بود که امروز از آن به نیکی یاد می‌کنند، اما چه می‌توان کرد که وقتی پای «خارجی» در میان باشد نه محرمیتی می‌ماند و نه اهلیتی. همه چیز در یک اتاق کوچک با چند حاضر نهایی می‌شود و بی‌توجه به مجوزها و قوانین قراردادها را برای خارجی تنظیم می‌کردند.

نگرانی کارشناسان از آن جهت است که قوانین کشور زیرپا گذاشته شود، مانند همان اتفاقی که در کرسنت رخ داد. در حالی که شورای اقتصاد مصوبه صریحی برای انتقال گاز میدان سلمان به عسلویه و شیرین‌سازی آن داشت که وزیر نفت به صورت کاملاً غیرقانونی مصوبه شورای اقتصاد را نقض کرده و با تصمیم شخصی قرارداد یاد شده را به‌رغم مخالفت مراجع ذیربط از جمله دبیر شورای‌عالی امنیت ملی منعقد کرده است. اگر این گاز به داخل کشور منتقل می‌شد و به جای سوخت مایع در نیروگاه‌ها و صنایع مصرف می‌شد، ارزش اثر جایگزینی آن به ۴۰ تا ۵۰ میلیارد دلار می‌رسید.

برآیند نظرات کارشناسان بر این موضوع استوار است که خودمانی کردن قراردادهای نفتی و عدم برخورد صریح دستگاه قضا با مسئله رشوه در کرسنت، به نوعی گارانتی بزرگی است برای تکرار این موضوع چراکه هم‌اکنون شرکت‌های وابسته به برخی چهره‌های نفتی هم‌اکنون در قامت شرکت‌های مشاوره‌ای در حال دلالی برای نفت ایران هستند. این شیوه درست شبیه همان رویه دولت اصلاحات است که شرکت‌های نزدیک به برخی مدیران نفتی کرسنت را برای وزارت نفت آماده کردند.

به عقیده کارشناسان عدم برخورد دستگاه قضا با متخلفان کرسنت پیام روشنی برای این افراد دارد که می‌توان در نسل جدید قراردادهای نفتی در همان راه سابق باقی ماند.

در همین رابطه رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس با اشاره به اینکه تخلفات در پرونده کرسنت رسیدگی شود، گفت: مجلس باید در این زمینه و در قراردادهای جدید نفتی ورود کند.

محمدعلی پورمختار اظهار داشت: قراردادهای نفتی براساس قانونِ اساسی اگر جنبه بین‌المللی داشته باشد قاعدتاً باید به تأیید مجلس شورای اسلامی برسند ولی در غیر این صورت اگر دولت ایران با شرکت‌های خصوصی قرارداد ببندد، براساس نظر شورای نگهبان دیگر جنبه بین‌المللی ندارد.

وی افزود: در قراردادهای نفتی حتماً به جهت اینکه نظارت و ملاحظه‌ای در آن انجام و مشخص شود از چه نوع قراردادهایی است مجلس شورای اسلامی باید ورود پیدا کند. همچنین کمیسیون انرژی باید در این زمینه فعال بوده و پیگیری کند. رئیس کمیسیون اصل ۹۰ شورای اسلامی همچنین تصریح کرد: مجلس شورای اسلامی در خصوص انعقاد قراردادهای نفتی باید نظارت کامل داشته باشد و این مسئله هیچ ایرادی ندارد همچنین از طریق دیوان محاسبات این نظارت نیز قابل انجام است.

حالا باید منتظر ماند و دید برخورد قاطع قوه قضائیه با مقصران پرونده کرسنت و تنگ‌تر کردن دایره نظارت بر قراردادهای جدید چه زمانی دلالان نفتی را از کشور دفع می‌کند.

حمل و نقل

هواپیماهای دست دوم در راه ایران

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی خبر داده تعدادی از شرکت‌های هواپیمایی معاملاتی را برای خرید و وارد کردن هواپیما در کشور انجام داده‌اند که این هواپیماهای وارداتی صفر کیلومتر نخواهند بود.

چند روز پیش وزیر راه و شهرسازی از توافق با شرکت ایرباس فرانسه برای خرید ۱۱۴ هواپیما برای هما بعد از لغو تحریم‌ها خبر داد، با این حال برخی شنیده‌های خبرنگار نسیم نشان می‌دهد تعداد زیادی از هواپیماهای مذکور صفر کیلومتر نبوده و کارکرده می‌باشند و طرف فرانسوی قصد دارد هواپیماهای دست دوم به شرکت‌های ایرانی قالب کند. مقصود اسدی‌سامانی افزود: سن هواپیماهای خریداری شده متفاوت بوده و این هواپیماها به تدریج وارد کشور می‌شوند. وی درباره واردات هواپیمای صفر کیلومتر، افزود: در شرایط کنونی و در کوتاه مدت توقع واردات هواپیمای صفر کیلومتر معقول نبوده و نباید در این مورد برای مردم توقع کاذب ایجاد کرد. به گفته اسدی سامانی، برخی از هواپیماهای خریداری شده نیازمند(سی‌چک) بوده که انجام این امر هم منوط

به صرف زمان مناسب است. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی اظهار داشته که واردات یک فروند هواپیمای صفر کیلومتر حداقل ۷۰ میلیون دلار اعتبار نیاز دارد که با توجه به ناتوانی شرکت‌های هواپیمایی، خرید هواپیمای نو برای آنها مقدور نیست.

وی واردات هواپیمای صفر کیلومتر با توجه به محدودیت منابع مالی شرکت‌های هواپیمایی را منوط به مشارکت بانک‌ها یا گشایش منابع مالی و اعتباری دانست و در عین حال اذعان داشت: با وجود پیگیری‌های جدی ایرلاین‌ها و مقررات غیرقابل انعطاف صندوق توسعه ملی این شرکت‌ها نتوانسته‌اند از صندوق توسعه ملی اعتباری بگیرند و تلاش‌های آنها بی‌نتیجه مانده است.

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی سن ناوگان هواپیمایی در برنامه پنجم توسعه را نامعلوم دانست و گفت: در برنامه چهارم توسعه هم سال ساخت هواپیماهای کشور باید به ۱۵ سال می‌رسید، اما به دلیل عدم تأمین منابع مالی اهداف برنامه چهارم توسعه دایر بر کاهش سن هواپیما محقق نشد. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی تصریح کرد: در حال حاضر شرکت‌های هواپیمایی موجود در کشور سودده نیستند. وی درباره ادغام شرکت‌های ضعیف هواپیمایی با یکدیگر هم گفت: برای تحقق این امر مؤسسان شرکت‌ها باید به جمع‌بندی برسند که تاکنون درباره ادغام شدن در یکدیگر به نتیجه نرسیده‌اند. سامانی درباره واردات هواپیمای روسی هم اظهار داشت: در حال حاضر بحث واردات هواپیما مطرح نبوده و پیشنهادی مبنی بر واردات هواپیماهای سوخو و توپولف از روسیه مطرح نشده است.

گزارش ۲

در بودجه ۹۵ وابستگی به فروش نفت ۲ برابر شد!

فروش ۳۰ دلاری ۲/۳ میلیون بشکه نفت در روز ضد اقتصاد مقاومتی است

دولتی‌ها می‌گویند وابستگی بودجه به نفت کم شده در حالی که مهم، مقدار نفتی است که فروخته می‌شود. در بودجه سال ۹۴ قرار بود حدود ۱/۲ میلیون بشکه در روز نفت به فروش برسد، اما الان باید ۲/۳ میلیون بشکه فروش نفت داشته باشیم و این قطعاً به معنای وابستگی بیشتر ما به فروش نفت است، آیا در چنین شرایطی این موضوع ضداقتصاد مقاومتی نیست؟

حجت‌الله عبدالملکی، اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع) در گفت‌وگو با «نسیم آنلاین» درباره ایرادات لایحه بودجه ۹۵ گفت: هم قیمت نفتی که در بودجه ۹۵ در نظر گرفته شده، غیرمقاومتی است و هم مقدار تولید روزانه آن، یعنی مطرح کردن تولید ۲/۳ میلیون بشکه غیرمقاومتی است، به طوری که نه تنها می‌توان گفت این دو عمل غیرمقاومتی بلکه حتی ضداقتصاد مقاومتی است.

وی افزود: ما همیشه این خطر را اعلام کرده بودیم که اگر لغو تحریم‌ها منجر به افزایش وابستگی ما به فروش نفت خام شود، صددرصد به زیان کشور خواهد بود، اما الان شاهد این افزایش وابستگی هستیم.

این استاد دانشگاه تأکید کرد: ما در این روزها جشن رفع تحریم‌ها را می‌گیریم، اما متأسفانه در همان اولین روز برجام و لغو تحریم‌ها بودجه‌ای تقدیم مجلس می‌شود که وابستگی به نفت در آن تقریباً دو برابر بودجه سال قبل است.

وی بیان داشت: اینکه گفته شود رقم ریال‌های نفتی در بودجه و به نسبت کل بودجه ۲ درصد کاهش پیدا کرده است، به معنای کاهش وابستگی نیست بلکه آنچه مهم است مقدار نفتی است که باید فروخته شود.

عبدالملکی اضافه کرد: ما در بودجه سال ۹۴ تقریباً حدود ۱/۲ میلیون بشکه در روز قرار بود بودجه کشور را از پول نفت تأمین کنیم اما الان باید ۲/۳ میلیون بشکه فروش نفت داشته باشیم و این قطعاً به معنای وابستگی بیشتر ما به فروش نفت است، آیا در چنین شرایطی این موضوع ضداقتصاد مقاومتی نیست؟

وی تصریح کرد: در مورد قیمت نفت نیز با توجه به اینکه دوستان وزارت نفت هیچ‌گونه دیپلماسی برای افزایش قیمت آن ندارند، این سؤال مطرح می‌شود که با چه استدلال و پیش‌بینی، قیمت نفت را این چنین بالا در نظر گرفته‌اند؟

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع) افزود: در سناریوی اول بودجه ۹۴، دولت گفته بود که نفت را با قیمت ۷۲ دلار در نظر می‌گیریم، وقتی افراد زیادی این قیمت را بسیار بالا مطرح کرده‌اند، دوستان گفتند که ما قیمت را اینگونه پیش‌بینی کرده‌ایم، نتیجه پیش‌بینی سال گذشته را نیز شاهد بودیم!

وی در ادامه به «نسیم آنلاین» گفت: امسال برخلاف پیش‌بینی این بزرگواران، نظر عموم کارشناسان که بیان می‌کردند قیمت نفت بیش از این کاهش پیدا می‌کند درست از آب درآمد. بازهم برای بودجه امسال نیز قیمت نفت را بیش از آنچه باید، پیش‌بینی کردند و جالب این است که وزارت نفت نیز هیچ‌گونه دیپلماسی خاصی برای افزایش قیمت نفت ندارد.

وی اظهار داشت: در ارتباط با منابع مالیاتی باید بگویم که با اجرای قانون جدید مالیات‌های مستقیم باید انتظار داشت که بخشی از فرارهای مالیاتی کاهش پیدا کند، بنابراین این مسئله به شرط اهتمام دولت برای تقویت نظام جامع اطلاعات مالیاتی به دور از انتظار نخواهد بود.

عبدالمکی تأکید کرد: ما بارها به دوستان دولتی گفته‌ایم که در حال حاضر باید به این باور برسید که ما درگیر جنگ اقتصادی هستیم اما به نظر می‌رسد دولت هنوز هم جنگ اقتصادی را باور نکرده است.

این استاد دانشگاه ادامه داد: بخشی از این جنگ توسط عناصر و عوامل داخلی است، بنابراین دولت باید به این موضوع برسد که با بالا و پایین شدن چند تحریم در ماهیت این جنگ تفاوتی نخواهد کرد، باید مراقب هزینه‌ها باشد و آن را کاهش دهد و در این رابطه شجاعانه اقدام کند. وی در پایان خاطرنشان کرد: سال قبل در رابطه با کاهش هزینه‌ها کار خاصی نکردند امیدوارم امسال کاهش هزینه‌ها در دستور کار مجلس قرار گرفته و به این موضوع دقت کافی داشته باشند.

بدورتیتر

- بررسی دستورالعمل قیمت‌گذاری خودرو در جلسه این هفته شورای رقابت
- ۳۵۶ هزار نفر ناگهان بیکار شدند
- ورود کالاهای ایرانی به طور مستقیم به بنادر
- متهم سقوط قیمت نفت کشورهای عربی هستند
- کاهش ۲۰ درصدی آب در تهران معادل حجم ۱/۵ سد است
- وضعیت بد شرکت بورسی بانک ملی آن را به لیست فروش کشاند
- نوسان ۱۳۰ تومانی نرخ دلار در یک ماه
- احتمال ورود بانک شهر به مسکن قسطی
- تحریم ۹ بانک شکست

فالگوش

در صندوق بازنشستگی نفت چه خبر است؟

زیان چندصد میلیون دلاری که دامن بازنشستگان را گرفت

کارکنان و بازنشستگان صنعت نفت به صندوق بازنشستگی نفت دل بسته‌اند و بی‌خبر از همه جا زیانی صدها میلیون دلاری به آنها تحمیل شده است.

به گزارش فارس، اخیراً رئیس سازمان بازرسی کل کشور صحبت از کشف یک پرونده فساد نفتی کرده که یکی از متهمان این پرونده از کشور خارج و به کانادا گریخته است. بررسی این پرونده نشان می‌دهد شرکتی که در آن فساد نفتی رخ داده یکی از هلدینگ‌های زیرمجموعه صندوق بازنشستگی نفت است. این گزارش حاکی است ماهیت و عملکرد صندوق‌های بازنشستگی، پس‌انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت، بر طبق اساسنامه، مصوبات و مقررات سازمانی به شرح ذیل است:

۱- اعضای صندوق‌های بازنشستگی، پس‌انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت را کارمندان صنعت نفت تشکیل می‌دهند، بنابراین دارایی‌های آن اعم از منقول و غیرمنقول متعلق به اعضاست.

۲- طبق قانون اساسنامه شرکت ملی نفت ایران، هیئت امنا(همان هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران) اداره امور صندوق‌ها از جمله نگهداری، به کار انداختن و بهره‌برداری از دارایی‌های آن را برعهده دارد و طبق قانون - و در حکم امین - ملزم به رعایت صرفه و صلاح منافع اعضای صندوق‌هاست.

۳- با تفویض اختیارات نسبی از سوی هیئت امنا به هیئت‌رئیسه صندوق‌ها از تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۹، هیئت رئیسه صندوق‌ها در اداره امور آن از آزادی عمل گسترده و استقلال نسبی برخوردار است.

بنابراین با بررسی این سه بند به نوعی دیگر می‌توان گفت اولاً سرمایه صندوق‌ها متعلق به کارکنان و بازنشستگان صنعت نفت کشور است که ریسک و مخاطرات مالی به آنها باز می‌گردد و زیان وارده از سرمایه آنها کم می‌شود. ثانیاً اعضای صندوق‌ها، به‌رغم تأمین سرمایه و مالکیت آن، در انتخاب و تعیین هیئت امنا و هیئت رئیسه صندوق‌ها هیچ نقشی ندارند و طبعاً قادر به بازخواست آنها نیستند. ثالثاً هیئت امنا و هیئت رئیسه انتصابی بدون کمترین نگرانی و آزادانه، وارد فعالیت‌هایی می‌شوند که هیچ تخصص و تجربه‌ای در آن ندارند، حتی اگر خسارات گسترده‌ای به سرمایه اعضا وارد کنند.

به این ترتیب، صندوق‌های بازنشستگی، پس‌انداز و رفاه کارکنان صنعت نفت ایران، ماهیتی دوگانه و اصطلاحاً شترمرغی به خود گرفته که نه دولتی است و نه خصوصی، اما مدیران آن براساس منافع شخصی و نه سازمانی هرگاه که لازم ببینند ژست دولتی به خود می‌گیرند و هرگاه که لازم باشد ژست خصوصی. تأسف‌بارتر اینکه همین ماهیت غیرشفاف، گاه منجر به وارد آمدن خسارت‌های جبران‌ناپذیر و به شدت مشکوک به سرمایه اعضای صندوق‌ها شده است.

عملکرد برخی از مدیران و کارکنان صندوق که به اتکای سرمایه دیگران و با خیالی آسوده، وارد تجارت نفت‌خام، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی و حتی کشتی‌داری و کشتیرانی شده‌اند، نشان می‌دهد به غیر از زیان و انبوهی از پرونده‌های قضایی و حقوقی حاصلی نداشته است. اطلاعات فارس نشان می‌دهد صندوق‌های بازنشستگی نفت با به گرو گذاشتن سرمایه اعضای بی‌خبر از همه جا، نفت‌خام و فرآورده‌های نفتی را خریداری و در اختیار افرادی با شرکت‌هایی کاغذی(ثبت شده در خارج از کشور و به لحاظ حقوقی غیرایرانی) قرار داده و به دنبالش زیانی چندصد میلیونی را عاید کارکنان و بازنشستگان صنعت نفت کرده است، به طوری که زیان ادعایی در نهایت باید از سرمایه کارکنان و بازنشستگان صنعت نفت پرداخت شود و در یک قلم فروش فرآورده نفتی(طی دو قرارداد) در سال ۹۳ به رقم باور نکردنی ۲۰۰ میلیون دلار می‌رسد.

بورس

کدام صنایع بورسی بیشتر رشد کردند؟

اجرایی شدن برجام و رفع تحریم‌های بین‌المللی در هفته جاری موجب شد صنایع مرتبط با رفع تحریم‌ها در مرکز توجه اهالی بازار سرمایه قرار بگیرند و با بیشترین افزایش قیمت و تقاضا مواجه شوند.

به گزارش ایسنا، لغو تحریم‌های بین‌المللی موجب شد خوشبینی ناشی از بهبود وضعیت اقتصادی به بازار سرمایه تزریق شده و در نتیجه بورس تهران بعد از دو سال رکود با رونق دوباره و افزایش قیمت‌ها مواجه شود.

رونق دوباره بورس و توجه اهالی تالار شیشه‌ای به شرکت‌های بورسی و افزایش استقبال سهامداران از قیمت‌های پایین شرکت‌ها سبب شد نقدینگی جدیدی وارد بورس شده و با افزایش مشارکت سهامداران برای خرید سهم، اکثر صنایع بورسی مسیر خود را تغییر داده و برخلاف ماه‌های گذشته با بازدهی مثبت مواجه شوند.

با این اتفاق وضعیت اکثر صنایع بورسی بهبود پیدا کرد اما شرکت‌هایی که از لغو تحریم‌ها بیشترین تأثیر را می‌پذیرند با اقبال بیشتری مواجه شدند، به طوری که لغو تحریم‌های کشتیرانی و همچنین احتمال انعقاد قراردادهای جدید با شرکت‌های خودروسازی موجب شد صنایع حمل و نقلی، رادیویی و خودرویی بیشترین بازدهی را در یک هفته اخیر کسب کنند، به طوری که صنعت حمل و نقل با کسب ۱۴/۶ درصد بازدهی در یک هفته اخیر بیشترین بازدهی را در بین صنایع بورسی کسب کرد و در صدر جدول قرار گرفت.

صنعت رادیویی که دو شرکت همراه اول و مخابرات را در اختیار دارد به دلیل انتشار اخباری در خصوص سرمایه‌گذاری اپراتور فرانسوی اورنج در همراه اول مورد اقبال اهالی تالار شیشه‌ای قرار گرفتند و با کسب بازدهی ۱۳/۷ درصدی دوم شدند.

صنعت خودرو دیگر صنعتی است که این روزها به دلیل قیمت‌های پایین و همچنین اخباری درخصوص انعقاد قراردادهای جدید با خودروسازهای خارجی مورد توجه سهامداران قرار گرفت و با بازدهی ۱۰ درصدی در یک هفته، کام سهامداران خود را شیرین کرد.

علاوه بر این سه صنعت، صنعت فرآورده‌های نفتی و غذایی از دیگر صنایعی بود که توانست با کسب بازدهی ۸ درصدی عملکرد قابل قبولی داشته باشد و بازدهی بالاتری از بازدهی شاخص بورس کسب کند.

در این میان صنعت قند و شکر که در دوران رکود بورس از اقبال و بازدهی قابل توجهی برخوردار شد، با رونق بورس مسیر خلاف جهت بازار را انتخاب کرد و در یک هفته زیان منفی ۳/۸ درصدی را ثبت کرد و جزو زیانده‌ترین صنعت بازار سرمایه شد. از سوی دیگر صنعت مهمی همچون فلزات اساسی به‌رغم رفع تحریم‌ها و به دلیل افت قیمت‌های جهانی با تغییرات چندانی مواجه نشد و برخلاف جریان مثبت بازار روند منفی در پیش گرفت.